

кв. 1989 398

Дром дром ендгар

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА Св.св. Кирил и Методи

Радица-манги, Зивизиди-манги!

В. „Дром дром ендгар“ Каталоген № 216

Годишен абонамент 6 лв.

15-30 август 2003 г. • брой 10 • година IX 0,50 лв.

Сп. „О рома“ Каталоген № 157

Годишен абонамент 8 лв.

Броят се издава с финансовата подкрепа на Световна банка

Летен университет по ромска култура и история

Будапеща

Всяка година Централноевропейският университет в Будапеща организира Лятна школа - Summer University, за преподаватели и млади изследователи. Курсовете обхващат различни сфери - история, политология, околна среда, решаване на конфликти и др. Основният принцип на организирането им - интердисциплинарност и комбиниране на различни методи, бе приложен и в курса - "Ромите: съчетаване на лингвистичен, исторически и антропологичен подход", който се провежда от 7 до 25 юли т. г. В него взеха участие около 30 младежи, работещи по един или друг проблем на ромите в Унгария, Румъния, България, Чехия, Полша, Холандия и другаде. Целта на курса беше, на първо място - да събере заедно хора с общи интереси, но с различни сфери на дейност, и да им предостави възможност за обмяна на опит, за представяне на онова, което се прави в собствената им страна, както и за получаване на адекватна оценка на работата им.

© Райчо Чапразов

на страница 4 • дром ендгар

НЯКОЛКО ТРЪБИ, КРАНЧЕ И КАМЕННО КОРИТО

Гори, поля и баири... Едно малко селце с едно дълго име - село Горно Камарци. Сгушено е в Балкана, на 42 км от София и сигурно мнозина от вас не са чували за него... И тук живеят ромите...

И тук безработицата, най-вече сред младите хора, е налице. Ромите обаче търсят изход от този проблем - голяма част от младежите работят като кадрови войници в близкото поделение. Валя и Таня ще карат 24-часово дежурство, а Тоши и Стефан ще се приберат, ще захвърлят униформите и ще потеглят с лагата на свирене в съседното село. Неграмотността не е проблем. Въпреки че в селото няма училище, почти всички са образовани. На пръстите на едната ръка се броят тези, които са учили до 4 или 8 клас. Навярно, защото общината е предоставила междуселски автобус, с който децата от различните села се извозват до най-близкото селско училище. А в него учат заедно българи и ромите... Един от най-големите проблеми на селото като цяло е водоснабдяването от резервоар-хранилище, в който с годините наличната вода значително е намалела. Къщите са почти на баира и водата не достига. И на този проблем ромите намират разрешение... Със собствен труд изкопават и построяват чешма, за да има винаги вода за нуждите на цялото село. С присъщия за него ентузиазъм, дядо Герчо събира мъжете от махалата и три дни работят... Няколко тръби, едно кранче и едно каменно корито - и усилията са оправдани. Дядо Вайко се изкачва по нанаягорището с шиветата прясна вода, а внучката му Марга бърза да занесе кофите

вкъщи и да се върне за тубите, които е оставила до чешмата. Тази чешма се намира в началото на махалата, там където свършват българските къщи. За хората тук тя не е своеобразна бариера между ромите и останалите жители на селото, а е символ на дългогодишно разбирателство между два етноса, израз на добри отношения между съседите... Сигурно някои ще определят думите ми като голословни, представящи един типичен "селски" модел на съществуване... Други пък ще кажат, че разказаното от мен е "идеалистично изключение" и ще започнат да си правят анализи, статистики, изследвания... Безспорен факт е обаче, че ромите в това село живеят достойно, съхранили са езика си, традициите си и се гордеят с произхода си, с корените си... Вярно е и това, че ромите от тази махала не са изолирани от българското население, нещо повече - махалата се "разчупва" и много от младите семейства избират да изградят домовете си в други части на селото. Тези хора винаги са учили, работили и живели с другите от района, това и предават на своите деца. Някой беше казал, че "когато човек иска нещо - търси начин, а когато не желае - търси причина". Ромите от това селце не търсят причини, те намират пътя към реализиране на всяка една възможност. Какво ще кажете - струва си, а?

Даниела СИМЕОНОВА

Двама полицаи държаха жената, едър мъж я удряше...

На вниманието на министъра на вътрешните работи Георги Петканов и на народните представители Александър Филипов и Тома Томов

Това, което искам да разкажа, се случи пред очите ми. На 17 август, във Варна, минавахме с братовчед ми през центъра на града на път за гарата. Когато слязохме в подлеза пред катедралата, чухме някакви викове от другата страна и като изкачихме стълбите, видяхме, че полицията е заловила джебчийки. Бяха 5 или 6 жени с едно дете. Беше се събрала огромна тълпа от туристи чужденци и българи, а жените пищяха. Двама полицаи държаха едната жена, а някакъв едър мъж, с дебел сребърен ланец на врата, я удряше с коляно в лицето. От ударите тя падна, но полицаите не я пускаха, а я "подготвиха" за всеки следващ удар. В този момент друг полицаи докара още две жени, които беше хванал. Сцената се повтори, но този път с друга техника - едрият мъж първо събори едната жена на земята със силна подсечка отзад през краката и после силно я удари с подметката си в лицето. С другата жена се повтори същото. Не видях какво стана с жената с детето, но явно те бяха минали през него преди ние да се появим. През цялото това време жените не спираха да се молят на полицаите да им помогнат. А българската част от тълпата окуражаваше бяча с "Удряй, удряй!" Даже таксиметровите шофьори от другата страна на булеварда викаха също "Удряй, удряй!"

на страница 3 • дром ендгар

Омразата към ромите донесе смъртта на Гюнал

Гюнал Таят и приятели на 3 август 2003 са в дискотека "Дунав". Няколко часа след това той е убит.

на страница 2 • дром ендгар